

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars Prima. De Ivrisdictione Et Foro Competenti. Pars Secunda. De Præeinentiis & Præcedentiis

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. LXX. Albanen. An Judex laicus Ecclesiastica[m] Immunitatem violare dicatur per actum recognitionis corporis delicti in domibus Cardinalium vel aliorum Ecclesiasticorum, & immunium, Et quæ domus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74087)

conjungenda, non autem ad hunc effectum in quo ipsam factum naturalis possessionis spectandum venit.

ALBANEN,

PRO

OFFICIALIBUS CURIAE
SÆCULARIS,

CUM

PROMOTORE FISCALI CURIAE
EPISCOPALIS.

*Casus disputatus in Sacra Congregatione
Immunitatis, & resolutus pro
Officialibus.*

An Judex laicus Ecclesiasticam Immunitatem violare dicatur per actum recognitionis corporis delicti in domibus Cardinalium vel aliorum Ecclesiasticorum, & immunitum, & quæ domus Cardinalium à laicali jurisdictione exemptæ sint.

SUMMARIUM.

- 1 **F**acti series.
- 2 **F** Domus Cardinalium fixæ, & annexæ titulis Cardinalitatis regulantur jure domus Episcopalis.
- 3 An palatia & domus Cardinalium privatae habitationis gaudeant immunitate.
- 4 Quid in domibus ruralibus seu aliis accidentaliter tentis.
- 5 Domus Religiosorum gratia rorandi seu ex alio accidentis non gaudent immunitate.
- 6 Quid de domibus in quibus Episcopus habitet accidentaliter.
- 7 Ubi domus habitatur per laicos, & habet januam in via absque eo quod habeatur accessus per Ecclesiam, artium, vel claustrum non gaudet immunitate.
- 8 De recognitione corporis delicti faciendâ per judicem laicum in Ecclesia vel loco immuni.

DISC. LXX.

Abstantibus quibusdam rusticis operariis in parva mansione subtus domum, quam in Civitate Albanen, habebat Cardinalis Maculanus, seu S. Clementis, causa rurandi, sive occasione plurium vinearum, quas in eo territorio possidebat, cum casus dedisset homicidium unius ex eis, officiales Curia secularis, evocati etiam per quemdam ejusdem Cardinalis tunc absentis ministrum, accesserunt ad dictam domunculam habentem januam in via publica pro recognitione corporis delicti, undè propterea Curia Episcopalis Albanen. prætendendo dictorum Officialium incursum in censuras ob Eccle-

siasticæ immunitatis violationem, eos citavit ad dicendum causam, quare non deberent declarari incursum, quare istis alio non expectato iudicio illic recurrentibus ad Sac. Congregationem immunitatis, per istam demandatum fuit abstinere ab ulteriori processu, habendo dictos Officiales pro excusatis, & non in cursis, quamvis prodiret etiam consuetum prudentiale rescriptum, quod consulant conscientiam suam, prout eis videbitur.

In hacigitur disputatione, prævia protestatione semper repetita, nil desuper firmandi, nisi ad effectum præsentis controversiæ, ac relinquendo in reliquis integrum locum veritati; Quatenus pertinet ad punctum immunitatis competentis domibus Cardinalium, Dicebam quod aut agimus de domibus annexis Ecclesiis, sed titulis Cardinalitatis, utpotè ipsorum Cardinalium habitationi apud proprium Titulum destinatis, & tunc admittebam eas regulandas esse jure domorum Episcoporum, cum in hujusmodi titulis jure Episcoporum vel quasi censendi veniant, ex iis, quæ habentur in Romana jurisdictionis, seu tituli Cardinalitatis hoc eod. tit. disc. 34.

Aut de palatiis & domibus, vel propriis, vel conductitiis, in quibus in Urbe, vel alibi jure privato vivunt, & tunc si quæ immunitas eis competit, illa non est ratione loci Ecclesiastici, sed potius ex quadam consuetudine ex deductis per Farin. quest. 28. n. 48. & in appendice de immunit. Eccles. num. 274. Del bene de immunit. tom. 2. cap. 16. sic. 15. apud quos de moderazione hujusmodi exemptionis ex Constitutionibus Gregorii XIII. & Sixti V. Sed quia non eramus in casu, idcirco juxta stylum, his obiter insinuatis, nil desuper firmabam.

Aut admittam etiam immunitatem in palatiis, seu domibus eorum fixæ, & continuæ habitationis, agitur de domibus ruralibus, seu aliis extra locum habitationis accidentaliter tentis, qualis erat casus controversiæ, Et in istis, absente præsertim ipso Cardinali, sine dubio pro non exemptione respondendum videbatur, quoniam cum ipsa exemptio principalis habitationis non proveniat à jure, sed à consuetudine usurpata, istius qualitas & natura est, ut attendi debeat in casu præciso & individuo, non autem extendi de casu ad casum; Quinimò etiam quoad domos Religiosorum, quas retinent rursi, seu aliis pro hospitio, illis non competere immunitatem habetur apud Barbof. de jur. Eccles. lib. 2. cap. 3. n. 76. Et tamen eorum Conventus, seu Monasteria sunt immunita tanquam loca Ecclesiastica; Et de domo, quam habitat Episcopus, dum transcurrit diæcesim occasione visitationis, seu ex alia causa, quod solum habeat immunitatem ipso præsentem in reverentiam personæ Del bene dicto tom. 2. cap. 16. Sess. 24. numer. 12. ubi etiam numer. 2. de domo Episcopali ipso Episcopo absente vel mortuo, Multo magis in hac facti specie, in qua multa concurrerant circumstantiæ hujusmodi præsentem violationem omnino excusantes, etiam si dicta exemptio, seu immunitas in ipsis domibus consuetæ habitationis admittenda esset; Primò scilicet quia hæc non erat domus consuetæ habitationis sed ruralis; Secundò quia Cardinali absente; Tertiò quia agebatur de domuncula inhabitata per meros laicos cum janua in via, absque eo quod per ipsam domum exemptionem haberetur ingressus ex ponderatis in simili apud Pont. decif. 35. Sanfelix. dec. 136. Peregr. de immunit. cap. 4. numer. 27. Et demum quia dictus accessus fuerat sincerè, & cum optima fide prævia evocatione per ministrum ejusdem Cardinalis; Undè propterea quidquid esset de questione, an judex laicus recognoscere

scere posset corpus delicti in Ecclesia vel loco immuni sine licentia Ordinarii seu Superioris Ecclesiastici, de qua habetur per *Sperell. decif. 51.* ubi concordantes, Admissa etiam opinione negativa juxta sensum Ecclesiasticorum, ea procedit, quando Ecclesiastici Superioris contemptus [quodammodo] concurrere videtur, seu quod aliis actus scandalum parere valeat. ut contingit, quando ageretur de exhumando cadavere jam sepulto in Ecclesia vel cœmeterio cum similibus, in quo casu frequentius scribentes exemplificare solent; De reliquo enim nulla considerabilis videtur Ecclesiasticæ immunitatis violatio vel perturbatio, cum laicus hujusmodi actus gerat, tanquam necessarios & præparatorios cognitionis causæ cum propriis subditis, & ad effectum puniendi delinquentes, ne aliis delicta impunita remaneant, cum absque hujusmodi inquisitione generali seu recognitione corporis delicti, ad inquisitionem specialem & cognitionem causæ deveniri non valeat.

R O M A N A
S E U
ANCONITANA PECUNIARIA
P R O
A L O Y S I O G R E P P I O,
C V M
V I N C E N T I O E T A N T O N I O
D E C O C C H I S.

Casus disputatus in Signatura justitiæ & pro Greppio resolutus.

De foro celebrati contractus inter absentes, qualis dicatur, an ille mandantis, vel mandatarii, in quo mandatū acceptatur, & contractus perficitur; Et quid de fidejussore, an censetur suo foro renunciassè.

S U M M A R I U M.

- 1 **F**Acti series.
- 2 **A**n forus contractus sit competens contra absentem, vel aliàs ab eo exemptum.
- 3 **P**ro contrahentibus gestis in Urbe A. C. procedit etiam contra absentes, & quomodo.
- 4 **Q**ualis dicatur locus contractus, & ubi iste perficitur.
- 5 **F**idejussor non censetur renunciassè ejus foro, quòd declaratur.
- 6 **A**n ex laudatione resultet obligatio, ita ut laudator teneatur pro eo quem laudavit remissive.
- 7 **P**rivilegia particularia circa certum forum non suffragantur quoad Curiam Romanam, seu suæ premam Principis concedentis.
- 8 **D**eclarantur tenentes contrarium.
- 9 **F**acta semel electione fori, an liceat variare.
- 10 **Q**uid accedente obligatione camerali.

D I S C. LXXI.

Scribentibus Cocchis Anconæ mercatoribus Aloysio Greppio in Urbe negotiatori, ut tractam sibi à Platto ex Venetiis faciendam in causam Francisci Pighetti, pariter Anconæ Mercatoris impleret, quia (sunt

Card. de Luc. de jurisd. & foro comp.

verba præcisa) hauranno suo sine, cum Greppius tractam implevisset, factis autem aliquibus diligentibus, à Pighetto de summa soluta non reintegraretur, Judicium instituit coram A. C. contra præfatos de Cocchis, quibus forum prædictum reculantibus, ac petentibus causam remitti ad forum mercatorum Anconæ, tum ex eo quod agebatur de prima instantia juxta regulas generales, ut actor forum rei sequi debeat, tum fortius ex quodam speciali privilegio concessio mercatoribus, & negotiantibus Anconitanis ut non nisi in illo foro mercatorum eorum causæ summarie cognosci debeant.

Assumpta desuper disputatione in Signatura justitiæ, totus punctus erat, qualis dicendus esset locus contractus; Quicquid enim in puncto juris inter DD. disputaretur, an locus contractus dicitur forus competens etiam ratione absentium, & eorum qui aliàs ab eo exempti essent, de quo apud scribentes in *l. hæres absens de judiciis* ex plenè deductis per *Carleval. de judic. rom. 1. disput. 2. num. 160.* qui saltè ex communi observantia affirmativam tanquam veriore ex ibi allegatis probat; Omnis difficultas in proposito cessabat in contractibus gestis in Urbe, in quibus, sive ex recepto stylo, sive ex facultatibus A. C. hic pro eorum observantia, & executione, procedit etiam contra absentes, quamvis non citatos, nisi per affixionem vel contradictas in eadem Urbe, ut per *Salust. in praxi lib. 2. cap. 16. Ridolphin. in praxi par. 1. cap. 3. Rot. decif. 847. par. 3. divers. lib. 3.*

Contractum verò gestum fuisse in Urbe, ibique promissam solutionem, pro Greppio scribens, certum dicebam, quamvis mandatū datum esset ex civitate Anconæ, ubi mandantes morabantur, quia cum in Urbe moraretur mandatarius, atque hic mandati acceptatio, & consensuum conjunctio facta esset, iste dicitur locus contractus, ex consensuum conjunctio perfectionem recipiens, ut bene & punctualiter in terminis consimilis tractæ factæ ex Civitate Neapolis alteri negotiatori Urbis, firmatur *decif. 395. num. 2. par. 5. recent.* que decisio in Curia est passim recepta, utpotè in jure bene fundata.

Pro altera verò parte scribentes, duo deducebant ordinem concernentia, Primò nempe, quod cum negotium principaliter spectaret ad Pigaretum in cujus causam tracta facta erat, prædicti Cocchi, quamvis ex Pighetti laudatione aliquam obligationem contraxissent, prætendi solùm poterant fidejussores, qui proinde suo foro renunciassè non censentur ad text. in *l. fidejussor ff. qui satisfacere cogantur*, & firmant scribentes latè deducti per *Enrigium de fidejussor. cap. 14. num. 16. cum seqq.* Et secundò, quod in omnem eventum eis suffragari deberet satis amplum indultum per Sedem Apostolicam concessum Anconitanis negotiatoribus, ut non nisi in illo mercatorum foro eorum causæ tractari deberent, quorum unum sufficere dicebant pro remissione.

Quibus tamen non obstantibus, pro competentiæ fori A. C. cum justitiæ fundamento resolutum fuit; Quatenus enim pertinet ad primum, dicebam conclusionem deductam ab *Enrigio loc. cit.* vel procedere in fidejussione præstita per forenses in foro suo, Vel verius *Enrigium* & alios, in quibus ipse se fundat, loqui cum præsupposito, ut ratione contractus quis non fortietur forum, nisi in eo apprehendatur, juxta plurium opinionem cum qua ipse *Enrigium* procedit, eaque retenta infert ad conclusionem